

SĄDY I TRYBUNAŁY MIĘDZYNARODOWE

ORGANY ROZSTRZYGAJĄCE

ORGANY SĄDOWE

Sądy powszechne

Sądy szczególne

Sąd Najwyższy

Trybunał Konstytucyjny

Trybunał Stanu

Trybunały i sądy międzynarodowe

ORGANY QUASI-SĄDOWE

Izby Morskie

Sądy Polubowne

ORGANY POZASĄDOWE

-ZAJMUJĄ SIĘ ROZSTRZYGANIEM
SPORÓW;
-WYDAJĄ ORZECZENIA, KTÓRE WIĄŻĄ
STRONY;

ORGANY ROZSTRZYGAJĄCE

-POWOŁANE W CELU SPRAWOWANIA
WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI;
-UPRAWNIONE DO ORZEKANIA
W IMIENIU RP;

ORGANY SĄDOWE

ORGANY SĄDOWE

Sądy powszechne

Sądy szczególne

Sąd Najwyższy

Trybunał Konstytucyjny

Trybunał Stanu

Trybunały
i
Sądy międzynarodowe

TRYBUNAŁY I SĄDY MIĘDZYNARODOWE

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ
PRAW CZŁOWIEKA

TRYBUNAŁ
SPRAWIEDLIWOŚCI UNII
EUROPEJSKIEJ

MIĘDZYNARODOWY
TRYBUNAŁ KARNY

SĄD

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA

PODSTAWA FUNKCJONOWANIA:

KONWENCJA O OCHRONIE PRAW CZŁOWIEKA
I PODSTAWOWYCH WOLNOŚCI

SIEDZIBA:

STRASBOURG, FRANCJA

DATA POWOŁANIA:

21 stycznia 1959, Rzym, Włochy

SKŁAD:

46 SĘDZIÓW
(tylu, ile jest państw członkowskich Rady Europy)

KADENCJA:

9 lat, bez prawa reelekcji

- CEL FUNKCJONOWANIA ETPC:

ROZDZIAŁ II
EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA

ARTYKUŁ 19

Utworzenie Trybunału

W celu zapewnienia przestrzegania zobowiązań wynikających dla Wysokich Układających się Stron z Konwencji i jej protokołów tworzy się Europejski Trybunał Praw Człowieka, zwany dalej "Trybunałem".

W celu zapewnienia przestrzegania zobowiązań wynikających z:

- Konwencji
- Protokołów Dodatkowych nr 1,4,6,7 i 13

■ **ZAKRES DZIAŁANIA:**

- *Interpretacja przepisów Konwencji;*
- *Stosowanie przepisów Konwencji;*
- *Naruszenie przepisów Konwencji;*

ARTYKUŁ 32

Właściwość Trybunału

1. Trybunał jest właściwy do rozpoznania wszystkich spraw dotyczących interpretacji i stosowania niniejszej konwencji i jej protokołów, które zostaną mu przedłożone na podstawie artykułów 3, 34, 46 i 47.
2. Spór dotyczący właściwości Trybunału rozstrzyga sam Trybunał.

- > Konwencja chroni w szczególności: prawo do życia, rzetelnego procesu sądowego, poszanowania życia prywatnego i rodzinnego;
- > **Skargę** można oprzeć jedynie o zarzut naruszenia praw wymienionych w wymienionej wyżej konwencji i protokołach dodatkowych oraz jedynie w sprawach dotyczących władz publicznych - sądów, administracji państwowej, samorządowej;

■ STRUKTURA WEWNĘTRZNA:

STRUKTURA	ILOŚĆ SĘDZIÓW	KOMPETENCJE
SĘDZIA (+ pomoc Sprawozdawców)	1 os.	- Bada dopuszczalność wniesionej skargi;
KOMITET TRYBUNAŁU	3 os.	- Rozpatruje skargę, jeśli problem był już procedowany w Trybunale;
IZBA TRYBUNAŁU	7os. (5os.)	- Podstawowy skład do rozpatrywania skarg;
PANEL WIELKIEJ IZBY	5 os.	- Decyduje czy jest zasadna rozpatrzenie odwołania w trybie art. 43 EKPC
WIELKA IZBA TRYBUNAŁU	17os.	- Rozpatruje skargi skierowane przez Izbę; - Rozpatrywanie orzeczeń w trybie art. 43 EKPC;
ZGROMADZENIE PLENARNE TRYBUNAŁU	Wszyscy Sędziowie	- Rozpatrywanie spraw administracyjnych; Np. uchwalanie regulaminu Trybunału

■ SĘDZIA ETPC:

A. WYBÓR:

I. Państwo- członek Rady Europy
przedstawia
3 kandydatów

II. Zgromadzenie Plenarne
wybiera
jednego sędziego
większością głosów

Sędzia rozpoczyna
jednorazową kadencję
na 9 lat

B. STATUS:

ARTYKUŁ 21

Wymogi sprawowania urzędu

1. Sędziowie powinni być ludźmi o najwyższym poziomie moralnym i muszą albo posiadać kwalifikacje do sprawowania wysokiego urzędu sędziowskiego, albo być prawnikami o uznanej kompetencji.
2. Sędziowie zasiadają w Trybunale we własnym imieniu.
3. W okresie sprawowania urzędu sędziowie nie mogą brać udziału w żadnej działalności, która nie daje się pogodzić z niezawisłością, bezstronnością oraz z wymaganiami piastowania urzędu w pełnym wymiarze czasu; wszelkie kwestie wynikające ze stosowania niniejszego ustępu rozstrzyga sam Trybunał.

- *Działanie w imieniu własnym, a nie Państwa, z którego Sędzia pochodzi;*

- *Zakaz zajmowania jakiegokolwiek innego stanowiska;*

C. ZAKOŃCZENIE PEŁNIENIA FUNKCJI:

UPŁYW KADENCJI	- Upływ 9 lat od chwili wyboru;
OSIĄGNIĘCIE WIEKU	- Z chwilą osiągnięcia przez Sędziego 70 r.ż.;
ODWOŁANIE	- Decyzja 2/3 pozostałych Sędziów, o tym, że Sędzia przestał spełniać stawiane przed nim wymogi;

■ SKARGA DO ETPC:

A. PODSTAWA I FORMA:

Art. 34 EKPC

Trybunał może przyjmować skargi:

- *każdej osoby,*
- *organizacji pozarządowej lub*
- *grupy jednostek,*

która uważa, że stała się ofiarą naruszenia przez jedną z Wysokich Układających się Stron praw zawartych w niniejszej konwencji lub jej protokołach. Wysokie Układające się Strony zobowiązują się nie przeszkadzać w żaden sposób skutecznemu wykonywaniu tego prawa.

■ SKARGA DO ETPC:

A. PODSTAWA i FORMA:

 EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME		POL - 2016/1 Formularz skargi
Informacja o formularzu skargi Niniejszy formularz jest oficjalnym dokumentem prawnym i może mieć wpływ na Państwa prawa i obowiązki. Należy wypełnić go według instrukcji zawartych w dokumencie „Jak wypełnić formularz skargi”. Proszę sprawdzić, czy wypełnili Państwo wszystkie rubryki dotyczące Państwa sytuacji oraz czy załączone zostały wszelkie niezbędne dokumenty.		Uwaga : Skarga nie zostanie przyjęta, jeżeli nie jest kompletna (art. 47 Regulaminu Trybunału). W szczególności należy zauważyć, że art. 47 ust. 2 a) Regulaminu stanowi, iż zwięzłe oświadczenie dotyczące stanu faktycznego, zarzucane naruszenia oraz informacje związane ze spełnieniem kryteriów dopuszczalności, MUSZĄ BYĆ przedstawione w odpowiedniej części formularza skargi. Wypełniony formularz powinien umożliwić Trybunałowi określenie rodzaju skargi i jej przedmiotu, bez odwoływania się do jakichkolwiek innych dokumentów.
Kod kreskowy Jeżeli otrzymali już Państwo kody kreskowe od Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w okienku poniżej należy nakleić jedną etykietkę z kodem.	Numer sprawy Jeżeli otrzymali już Państwo od Trybunału numer sprawy dla niniejszej skargi, proszę go wpisać w okienku poniżej	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	
A. Skarżący		
A.1. Osoba fizyczna Niniejsza część dotyczy tylko skarżących będących osobami fizycznymi. Jeżeli skarżącym jest jednostka organizacyjna, należy wypełnić część A.2.		A.2. Jednostka organizacyjna Niniejszą część należy wypełnić, jedynie jeżeli skarżący jest spółką, organizacją pozarządową, stowarzyszeniem lub inną osobą prawną. W takim przypadku należy również wypełnić część D.1.
1. Nazwisko <input type="text"/>	10. Nazwa <input type="text"/>	
2. Imię (imiona) <input type="text"/>	11. Numer rejestru (np. numer KRS) (jeśli dotyczy) <input type="text"/>	
3. Data urodzenia D D M M R R R R np. 31/12/1960	12. Data rejestracji lub zawiązania (jeśli dotyczy) D D M M R R R R np. 27/09/2012	
4. Miejsce urodzenia <input type="text"/>	13. Przedmiot działalności <input type="text"/>	
5. Obywatelstwo <input type="text"/>	14. Adres siedziby <input type="text"/>	
6. Adres <input type="text"/>	15. Telefon (wraz z numerem kierunkowym kraju) <input type="text"/>	
7. Telefon (wraz z numerem kierunkowym kraju) <input type="text"/>	16. E-mail <input type="text"/>	
8. E-mail (jeśli skarżący taki posiada) <input type="text"/>		
9. Płeć ☐ mężczyzna ☐ kobieta		

B. WYMOGI DOPUSZCZALNOŚCI SKARGI:

PRZEJŚCIE PRZEZ KRAJOWY TOK INSTANCYJNY
+
ZACHOWANIE TERMINU

Art 35 EKPC

1. Trybunał może rozpatrywać sprawę:
 - A. dopiero po wyczerpaniu wszystkich środków odwoławczych, przewidzianych prawem wewnętrznym, zgodnie z powszechnie uznanymi zasadami prawa międzynarodowego, i
 - B. **jeśli sprawa została wniesiona w ciągu czterech miesięcy od daty podjęcia ostatecznej decyzji.**

SĄD I INSTANCJI

SĄD II INSTANCJI

BRAK ROZPATRZENIA SKARGI

2. Trybunał nie rozpatruje żadnej skargi wniesionej w trybie artykułu 34, która:

- a) jest anonimowa lub
- b) jest co do istoty identyczna ze sprawą już rozpatrzoną przez Trybunał lub ze sprawą, która została poddana innej międzynarodowej procedurze dochodzenia lub rozstrzygnięcia, i jeśli skarga nie zawiera nowych, istotnych informacji.

NIEDOPUSZCZALNOŚĆ SKARGI

3. Trybunał uznaje za niedopuszczalną każdą skargę indywidualną wniesioną w trybie artykułu 34, jeśli uważa, że:

a) skarga nie daje się pogodzić z postanowieniami niniejszej konwencji lub jej protokołów, jest w sposób oczywisty nieuzasadniona lub stanowi nadużycie prawa do skargi; lub

b) skarżący nie doznał znaczącego uszczerbku, chyba że poszanowanie praw człowieka w rozumieniu niniejszej konwencji i jej protokołów wymaga rozpatrzenia przedmiotu skargi oraz pod warunkiem, że żadna sprawa, która nie została należycie rozpatrzona przez sąd krajowy, nie może być odrzucona na tej podstawie.

ODRZUCENIE SKARGI

4. Trybunał odrzuca każdą skargę, którą uzna za niedopuszczalną w myśl niniejszego artykułu. Trybunał może tak zdecydować w każdej fazie postępowania.

Skarga może zostać skreślona z listy spraw w każdym momencie, ponieważ Europejski Trybunał Praw Człowieka w Strasburgu jest zobowiązany do niemal nieustannego badania dopuszczalności skargi.

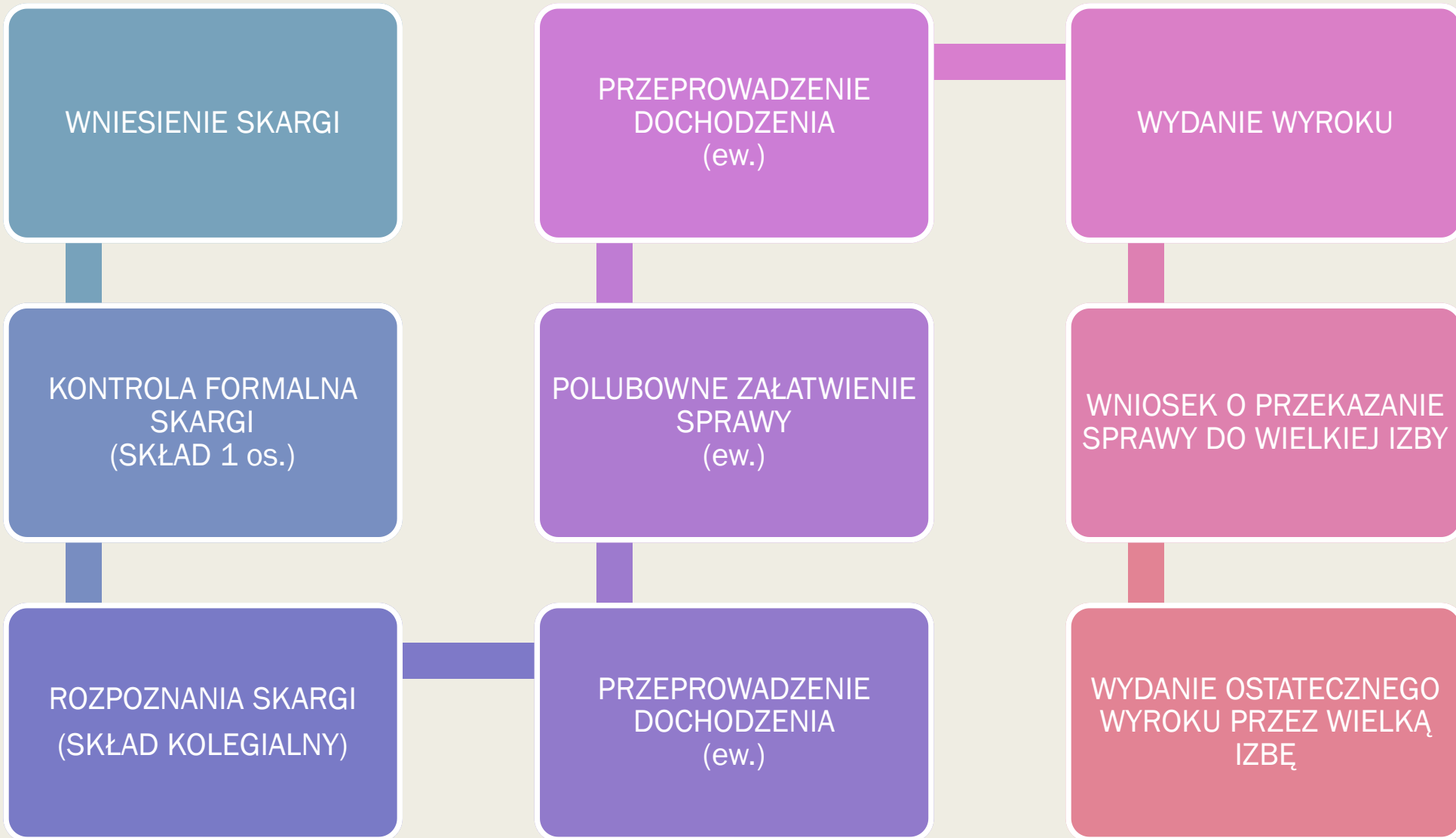
Powodów takiej decyzji może być jednak więcej, a do przykładowych należą: brak zainteresowania skarżącego wniesioną skargą, utrudnianie pracy ETPCz poprzez przedstawianie fałszywych dowodów, notoryczne ignorowanie wezwań do uzupełnienia braków skargi oraz korespondencji przychodzącej z ETPCz itp.

<http://skargi-etpcz.eu/pytania.html>

Podstawowe elementy skargi składanej do Trybunału:

1. **dane personalne skarżącego** (wraz ze wskazaniem przeciwko, któremu Państwu występuje);
2. **przedmiot skargi** (opis stanu faktycznego);
3. **wskazanie prawa lub praw zawartych w Konwencji lub Protokołach dodatkowych** do niej, których naruszenie zarzuca wnoszący skargę oraz przedstawienie argumentów na poparcie tych zarzutów;
4. **informacje o spełnieniu warunków dopuszczalności skargi** (a zwłaszcza wykorzystania krajowych środków prawnych oraz zachowania terminu 4 miesięcy od podjęcia ostatecznej decyzji w sprawie);
5. oświadczenie dotyczące **celu skargi** (czego wnoszący skargę żąda);
6. **lista oficjalnych decyzji**, które zapadły w sprawie (z podaniem sądów, innych organów rozstrzygających sprawę, dat każdego rozstrzygnięcia);
7. wskazanie, czy sprawa, która ma być przedmiotem rozpoznania była już rozpoznawana **przez inne organy międzynarodowe**;
8. **wskazanie jednego z dwóch oficjalnych języków Rady Europy** - angielskiego lub francuskiego - w którym skarżący chce otrzymać decyzję lub orzeczenie.

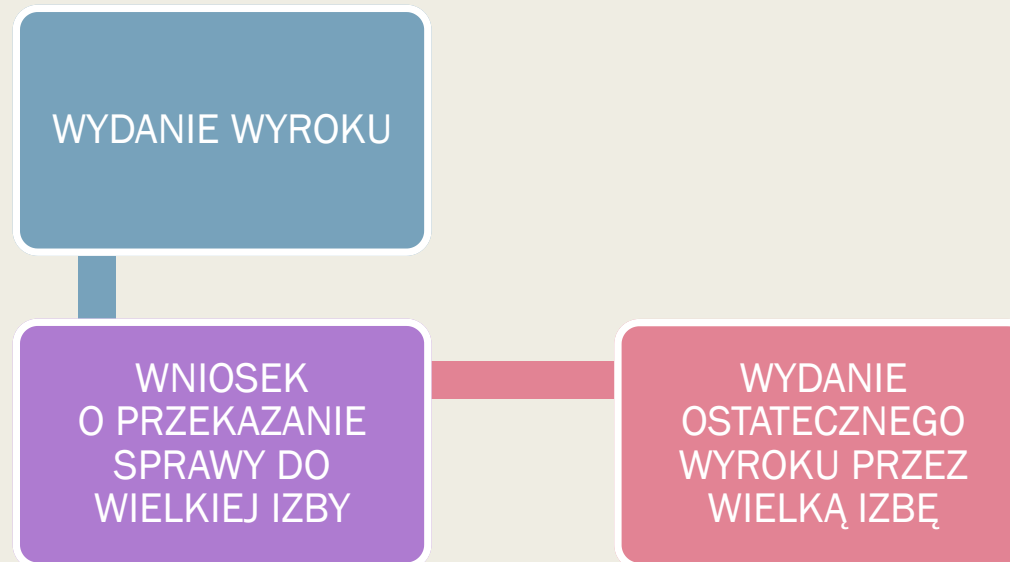
C. POSTĘPOWANIE WYWOŁANE WNIESIENIEM SKARGI:

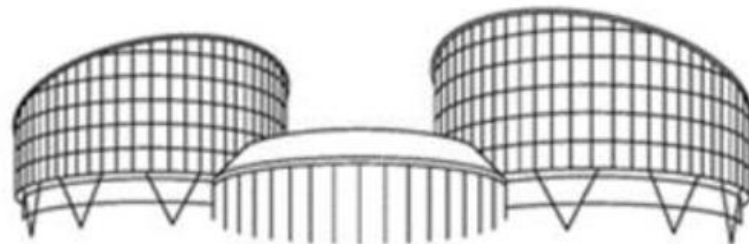

C. POSTĘPOWANIE WYWOŁANE WNIESIENIEM SKARGI:

Kiedy Trybunał uzna, że istotnie doszło do naruszenia praw określonych w Konwencji, może przyznać od państwa - słuszne zadośćuczynienie i ewentualnie zwrot wydatków poniesionych przez skarżącego na wniesienie sprawy.

Nie unieważnia jednak krajowych decyzji, nie uchyla krajowych przepisów prawnych, nie rozstrzyga praw ponownie, ani nie podejmuje interwencji w sprawach skarżących bezpośrednio w organie władzy.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Tłumaczenie Wyroku ETPCz z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie Tuleya przeciwko Polsce (skargi nr 21181/19 i 51751/20)

 12.07.2023 Informacje

Europejski Trybunał Praw Człowieka

SEKCJA PIERWSZA

sprawa TULEYA przeciwko Polsce

(Skargi nr 21181/19 i 51751/20)

WYROK

STRASBURG

6 lipca 2023 r.

Niniejszy wyrok stanie się ostateczny w okolicznościach określonych w artykule 44 § 2 Konwencji. Może on podlegać korekcie redakcyjnej.

W sprawie Tuleya przeciwko Polsce,

Europejski Trybunał Praw Człowieka (Sekcja Pierwsza), w składzie:

Marko Bošnjak, Przewodniczący,

Alena Poláčková,

Krzysztof Wojtyczek,

Ivana Jelić,

Gilberto Felici,

Erik Wennerström,

Raffaele Sabato, sędziowie,

oraz Renata Degener, sekretarz sekcji,

WPROWADZENIE

1. Sprawa dotyczy kilku postępowań przygotowawczych wszczętych przez rzecznika dyscyplinarnego w odniesieniu do skarżącego oraz decyzji Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego uchylającej immunitet jurysdykcyjny skarżącego i zawieszającej go w czynnościach sędziowskich. Skarżący podniósł, że Izba Dyscyplinarna nie spełniła wymogów "niezawisłego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą". Twierdził również, że postępowanie przygotowawcze i decyzja Izby Dyscyplinarnej stanowiły naruszenie jego prawa do poszanowania życia prywatnego i prawa do wolności wypowiedzi. Skarżący powołał się na art. 6 § 1, art. 8, art. 10 i art. 13 Konwencji.

Skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu

Po tym maturzyści złożyli skargi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu. Zarzucili w nich, że brak sądowej kontroli decyzji unieważnienia matur narusza art. 2 Protokołu Nr 1 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 8 Konwencji (prawo do nauki), art. 2 Protokołu Nr 1 do Konwencji oraz art. 8 Konwencji w związku z art. 13 Konwencji (prawo do nauki oraz poszanowania życia prywatnego), a także art. 6 ust. 1 Konwencji (**prawo do sądu**).

ETPC odrzucił skargi maturzystów

Decyzją z 7 września 2023 r. Trybunał w Strasburgu uznał, że nie ma właściwości *ratione materiae* i odrzucił skargę zgodnie z art. 35 ust. 3 lit. a i ust. 4 Konwencji. W zakresie zarzutu naruszenia art. 2 Protokołu nr 1 do Konwencji (prawo do nauki) skarga została uznana za oczywiście **bezzasadną** i odrzucona na podstawie art. 35 ust. 4 Konwencji.

W decyzji ETPC stwierdził, że chociaż zgadza się, że sporne ograniczenie prawa do edukacji mogło spowodować pewną niedogodność dla skarżących, to jednak ta niedogodność nie była wystarczająca do stwierdzenia, że sama istota prawa do nauki skarżących została naruszona.

Trybunał zwrócił uwagę, że unieważnienie egzaminu nie skutkowało pozbawieniem skarżących możliwości podjęcia studiów wyższych na wszystkich kierunkach, lecz jedynie na tych, do których dostęp był uzależniony od uzyskania określonego procentu punktów z egzaminu z chemii i tylko w roku następującym po roku maturalnym.

■ Orzeczenia ETPC w sprawach przeciwko RP:

Sprawa Olewnik p-ko RP, wyrok z 3 września 2019r.:

ETPC stwierdził w wyroku, że w tej sprawie doszło do naruszenia art. 2 (prawo do życia) Europejskiej Konwencji Praw Człowieka "w związku z niewypełnieniem przez państwo obowiązku [ochrony](#) życia krewnego skarżących". Trybunał uznał też, że doszło do naruszenia art. 2 Konwencji "w związku z nieodpowiednim dochodzeniem w sprawie jego śmierci".

Trybunał uznał w szczególności, że w związku z porwaniem Olewnika - władze Polski należy uznać za odpowiedzialne za serię poważnych błędów policji, które ostatecznie doprowadziły do śmierci porwanego.

"Ponadto, pomimo dochodzenia parlamentarnego w tej sprawie - które doprowadziło do bardzo krytycznego sprawozdania - i starań organów prokuratorskich o wszczęcie postępowania przeciwko policji, prokuratorom i wysokiej rangi urzędnikom służby cywilnej, postępowanie w sprawie zabójstwa pana Olewnika nadal trwało 17 lat po jego porwaniu i okoliczności tych wydarzeń nie zostały w pełni wyjaśnione" - czytamy w wyroku.

Skargę do Trybunału złożyli: siostra zamordowanego Danuta Olewnik-Cieplińska i jego [ojciec](#) Włodzimierz Olewnik. Twierdzili w piśmie, że za śmierć Krzysztofa Olewnika odpowiedzialne są polskie władze, ponieważ nie przeprowadziły skutecznego dochodzenia w sprawie jego porwania i ostatecznie nie ochroniły jego życia, a także nie przeprowadziły skutecznego dochodzenia w sprawie jego zabójstwa.

Źródło: <https://tvn24.pl/polska/zabojstwo-krzysztofa-olewnika-koniec-sledztwa-i-akt-oskarzenia-piec-osob-z-zarzutami-5337566>

<https://www.gazetaprawna.pl/artykuly/1428789,olewnik-zabojstwo-etpc.html>

■ Orzeczenia ETPC w sprawach przeciwko RP:

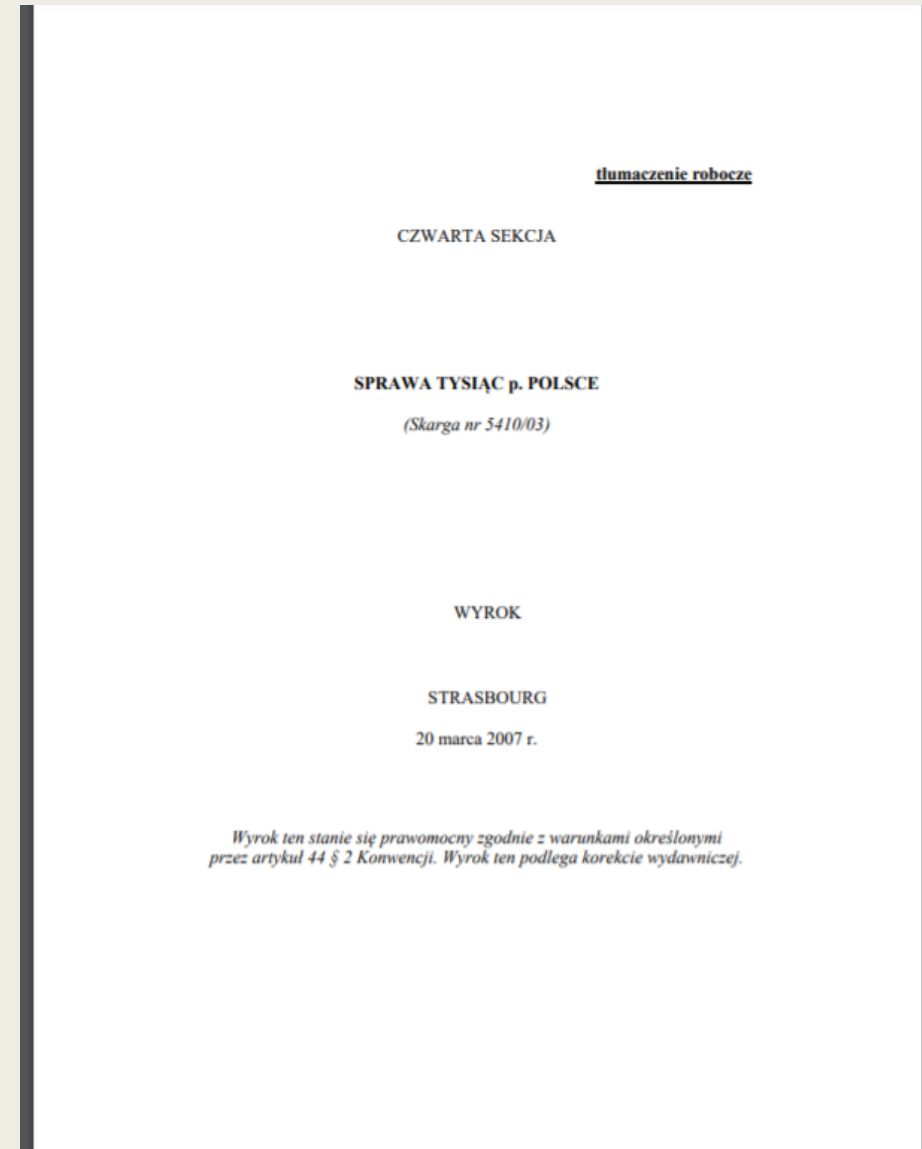
Sprawa Olewnik p-ko RP, wyrok z 3 września 2019r.:

Nie ulega wątpliwości, że śledztwo w sprawie uprowadzenia i zabójstwa Krzysztofa Olewnika miało skandaliczny przebieg. Policja fatalnie przeprowadziła oględziny miejsca zdarzenia, nie zabezpieczono wielu śladów, do sprawy na początkowym etapie przydzielano niekompetentnych prokuratorów, ukrywano niektóre dowody, takie jak nagrania z monitoringu.

Do dziś nikt nie wyjaśnił, dlaczego zginęło wiele istotnych dokumentów ze śledztwa (w tym cztery tomy akt), dlaczego policjanci nie zatrzymali porywaczy w trakcie przekazania okupu, ani dlaczego tyłu przestępców zaangażowanych w uprowadzenie i zabójstwo Krzysztofa Olewnika popełniło samobójstwa w celach.

Źródło: <https://wiadomosci.onet.pl/tylko-w-onecie/dwie-dekady-klamstw-sprawa-krzysztofa-olewnika/mtjt7rf>

- Orzeczenia ETPC w sprawach przeciwko RP:
Sprawa Tysiąc p-ko RP, wyrok z 20 marca 2007 r.

Źródło:

https://trybunal.gov.pl/uploads/media/Sprawa_Tysiac_przeciwko_Polsce__skarga_nr_5410_03__wyrok_z_dnia_20_marca_2007_r.__tlumaczenie_robotcze_MS__.pdf

■ Orzeczenia ETPC w sprawach przeciwko RP:

Sprawa Kanciał p-ko RP, wyrok z 28 maja 2019r.

Kategoria konstytucyjna

Art. 40 - Zakaz tortur, niehumanitarnego i poniżającego traktowania

Kategoria tematyczna

Obywatel i policja

Osoby pozbawione wolności, KMPT

Tortury, niehumanitarnie traktowanie

Kategoria prawna i organizacyjna

ETPC

Oświadczenia RPO i wystąpienia w mediach

Policjanci winni niehumanitarnego i poniżającego traktowania zatrzymanego. Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w sprawie Kanciał przeciwko Polsce

Data: 2019-05-28

Tagi: [Oświadczenia Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur](#)

- Polska naruszyła zakaz tortur oraz niehumanitarnego i poniżającego traktowania. Powodem jest zastosowanie nadmiernego przymusu bezpośredniego w trakcie i po zatrzymaniu oraz brak

Źródło: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/policjanci-winni-niehumanitarnego-i-poni%C5%BCaj%C4%85cego-traktowania-zatrzymanego-wyrok-europejskiego-trybuna%C5%82u>

Mgr Karolina Badurowicz

MIĘDZYNARODOWY TRYBUNAŁ KARNY

PODSTAWA FUNKCJONOWANIA:

STATUT RZYMSKI

SIEDZIBA:

HAGA, HOLANDIA

DATA POWOŁANIA:

17 lipca 1988, Rzym, Włochy

SKŁAD:

18 Sędziów

■ ZADANIA MTK:

Art. 5 Rzymskiego Statutu MTK

Przestępstwa objęte jurysdykcją Trybunału

1. Jurysdykcja Trybunału jest ograniczona do najpoważniejszych zbrodni wagi międzynarodowej.

Jurysdykcja Trybunału na podstawie niniejszego statutu obejmuje następujące zbrodnie:

(a) zbrodnię ludobójstwa;

(b) zbrodnie przeciwko ludzkości;

(c) zbrodnie wojenne;

(d) zbrodnię agresji.

LUDOBÓJSTWO

Art. 6

Dla celów niniejszego statutu "ludobójstwo" oznacza którykolwiek z następujących czynów, dokonany z zamiarem zniszczenia w całości lub części grupy narodowej, etnicznej, rasowej lub religijnej, takich jak:

(a) zabójstwo członków grupy;

(b) spowodowanie poważnego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia psychicznego członków grupy;

(c) rozmyślne stworzenie dla grupy warunków życia, obliczonych na spowodowanie jej całkowitego lub częściowego zniszczenia fizycznego;

(d) stosowanie środków, które mają na celu wstrzymanie urodzin w obrębie grupy;

(e) przymusowe przekazywanie dzieci członków grupy do innej grupy.

ZBRODNIE
PRZECIWKO
LUDNOŚCI

Art. 7

1. Dla celów niniejszego statutu "zbrodnia przeciwko ludzkości" oznacza którykolwiek z następujących czynów, popełniony w ramach rozległego lub systematycznego, świadomego ataku skierowanego przeciwko ludności cywilnej:

(a) zabójstwo;

(b) eksterminacja;

(c) niewolnictwo;

(d) deportacja lub przymusowe przemieszczanie ludności;

(e) uwięzienie lub inne dotkliwie pozbawienie wolności fizycznej z naruszeniem podstawowych reguł prawa międzynarodowego;

(f) tortury;

(g) zgwałcenie, niewolnictwo seksualne, przymusowa prostytutka, wymuszona ciąża, przymusowa sterylizacja oraz jakiegokolwiek inne formy przemocy seksualnej porównywalnej wagi;

(h) prześladowanie jakiegokolwiek możliwej do zidentyfikowania grupy lub zbiorowości z powodów politycznych, rasowych, narodowych, etnicznych, kulturowych, religijnych, płci (gender) w rozumieniu ustępu 3 lub z innych powodów powszechnie uznanych za niedopuszczalne na podstawie prawa międzynarodowego, w związku z jakimkolwiek czynem, do którego odnosi się niniejszy ustęp, lub z jakąkolwiek zbrodnią objętą jurysdykcją Trybunału;

(i) wymuszone zaginięcia osób;

(j) zbrodnia apartheidu;

(k) inne nieludzkie czyny o podobnym charakterze celowo powodujące ogromne cierpienie lub poważne uszkodzenie ciała albo zdrowia psychicznego lub fizycznego.

ZBRODNI WOJENNE

Art. 8

1. Trybunał posiada jurysdykcję w odniesieniu do zbrodni wojennych, w szczególności popełnionych w ramach realizacji planu lub polityki albo kiedy zbrodnie te są popełniane na szeroką skalę.

2. Dla celów niniejszego statutu "zbrodnie wojenne" oznaczają:

(a) poważne naruszenia Konwencji Genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r., mianowicie jakiegokolwiek z wymienionych poniżej działań skierowanych przeciwko ludziom lub dobrom

chronionym na podstawie postanowień odpowiedniej Konwencji Genewskiej:

(i) zamierzone zabójstwo;

(ii) tortury lub nieludzkie traktowanie, w tym eksperymenty biologiczne;

(iii) umyślne sprawianie wielkich cierpień albo ciężkich uszkodzeń ciała i zdrowia;

(iv) poważne zniszczenia i przywłaszczenia mienia, nieusprawiedliwione koniecznością wojskową i dokonywane bezprawnie i samowolnie;

(v) zmuszanie jeńców wojennych lub innych chronionych osób do służby w siłach zbrojnych mocarstwa nieprzyjacielskiego;

ZBRODNIĘ AGRESJI

Zbrodnią agresji jest:

planowanie, przygotowywanie, rozpoczęcie i dokonanie, przez osobę mogącą efektywnie sprawować kontrolę lub kierującą politycznymi lub zbrojnymi działaniami państwa, aktu agresji, który swoim charakterem, wagą i skalą stanowi oczywiste naruszenie Karty Narodów Zjednoczonych

■ ORGANY MTK:

PREZYDIUM

SEKRETARIAT

URZĄD PROKURATORA

WYDZIAŁ
PRZYGOTOWAWCZY

WYDZIAŁ ORZEKAJĄCY

WYDZIAŁ
ODWOŁAWCZY

IZBA
PRZYGOTOWAWCZWA

IZBA ORZEKAJĄCA

IZBA ODWOŁAWCZA

A. PREZYDIUM:

OGÓŁ SĘDZIÓW MTK

- Dokonują wyboru bezwzględną większością głosów

PREZYDIUM

- Wybrani:
 - a) Prezes
 - b) Pierwszy i Drugi Wiceprezes
- Zadania:
 - a) prawidłowe administrowanie Trybunałem, z wyjątkiem Urzędu Prokuratora;
 - b) inne zadania nałożone na nie w niniejszym statucie

B. SEKRETARIAT

Art. 43

1. Sekretariat ponosi odpowiedzialność za pozaorzecznicze aspekty administracji i obsługi

Trybunału, z zastrzeżeniem uprawnień Prokuratora przewidzianych w artykule 42.

2. Na czele Sekretariatu stoi **Sekretarz**, który jest głównym urzędnikiem administracyjnym Trybunału.

W wykonywaniu swoich funkcji Sekretarz podlega bezpośrednio Prezesowi Trybunału.

3. Sekretarz i zastępca Sekretarza powinni być osobami o wysokich kwalifikacjach moralnych, posiadać wysokie kompetencje oraz odznaczać się doskonałą znajomością i umiejętnością posługiwania się przynajmniej jednym językiem roboczym Trybunału.

C. URZĄD PROKURATORA:

Art. 15

1. Prokurator może proprio motu dokonać wstępnego zbadania sprawy na podstawie informacji o zbrodniach podlegających jurysdykcji Trybunału.

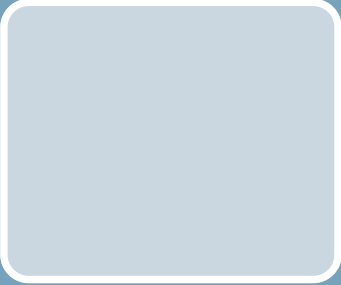
2. Prokurator bada wiarygodność otrzymanej informacji. W tym celu może żądać dodatkowych informacji od państw, organów Narodów Zjednoczonych, organizacji międzyrządowych lub pozarządowych i innych wiarygodnych źródeł, które uważa za właściwe, oraz może zapoznawać się z pisemnymi lub ustnymi zeznaniami w siedzibie Trybunału.

PROKURATOR składa
wniosek o wszczęcie

IZBA
PRZYGOTOWAWCZA

D. WYDZIAŁY:

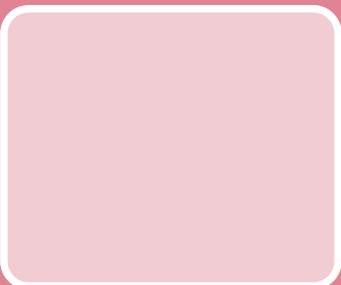
WYDZIAŁ PRZYGOTOWAWCZY

- PRZEWODNICZĄCY
- MIN. 6 SĘDZIÓW

WYDZIAŁ ORZEKAJĄCY

- PRZEWODNICZĄCY
- MIN. 6 SĘDZIÓW

WYDZIAŁ ODWOŁAWCZY

- PRZEWODNICZĄCY
- 4 SĘDZIÓW

E. IZBY:

IZBA PRZYGOTOWAWCZA

- wydawanie na wniosek Prokuratora zarządzenia i nakazy niezbędne do prowadzenia postępowania przygotowawczego;
- na wniosek osoby aresztowanej lub osoby, która stawiała się na wezwanie na podstawie artykułu 58, wydaje odpowiednie zarządzenia, włącznie z zarządzeniami dotyczącymi środków przewidzianych w artykule 56, oraz domagać się takiej współpracy przewidzianej postanowieniami części IX, jaka jest konieczna dla udzielenia tej osobie pomocy w przygotowaniu obrony;
- w razie konieczności zapewnia ochronę i prywatność pokrzywdzonym i świadkom oraz zapewnia zabezpieczenie dowodów, ochronę osób aresztowanych lub tych, które stawiały się na wezwanie, i ochronę informacji dotyczących bezpieczeństwa narodowego;
- upoważnia Prokuratora do podjęcia określonych czynności śledczych na terytorium Państwa-Strony (...);

IZBA ORZEKAJĄCA

2. Izba Orzekająca zapewnia rzetelność i sprawność rozprawy oraz prowadzenie jej z pełnym poszanowaniem praw oskarżonego i z uwzględnieniem ochrony pokrzywdzonych i świadków.

3. Po skierowaniu sprawy na rozprawę zgodnie z niniejszym statutem Izba Orzekająca wyznaczona do rozpoznania sprawy:

(a) porozumiewa się ze stronami i podejmuje środki procesowe niezbędne dla zapewnienia rzetelnego i sprawnego prowadzenia rozprawy;

(b) określa język lub języki, które mają być używane podczas rozprawy; i

c) z zastrzeżeniem innych stosownych postanowień niniejszego statutu, ze stosownym wyprzedzeniem przed rozpoczęciem rozprawy, zapewnia ujawnienie dokumentów i informacji nieujawnionych wcześniej w celu umożliwienia odpowiedniego przygotowania rozprawy.

IZBA ODWOŁAWCZA

1. Dla potrzeb postępowania prowadzonego na podstawie artykułu 81 i niniejszego artykułu Izba Odwoławcza posiada wszystkie uprawnienia Izby Orzekającej.

2. Jeżeli Izba Odwoławcza stwierdzi, że zaskarżone postępowanie było nierzetelne w stopniu zagrażającym wiarygodności orzeczenia o winie lub karze lub zaskarżone orzeczenie o winie lub karze było poważnie dotknięte błędem w ustaleniach faktycznych, obrazą prawa lub obrazą przepisów postępowania, Izba Odwoławcza może:

(a) uchylić lub zmienić orzeczenie lub wymiar kary; lub

(b) przekazać sprawę do ponownego rozpoznania innej Izbie Orzekającej.

W tym celu Izba Odwoławcza może zwrócić się do poprzednio orzekającej Izby Orzekającej o dokonanie odpowiednich ustaleń faktycznych i przekazanie ich Izbie Odwoławczej lub może samodzielnie przeprowadzić dowody w celu dokonania odpowiednich ustaleń. W razie zaskarżenia orzeczenia lub wymiaru kary wyłącznie przez skazanego lub Prokuratora działającego na korzyść skazanego, orzeczenie to lub wymiar kary nie mogą być zmienione na niekorzyść skazanego.

■ STATUS SĘDZIEGO MTK:

Art. 36

1. Z zastrzeżeniem postanowień ustępu 2, Trybunał składa się z **18 sędziów**.

3.

(a) Sędziowie są wybierani spośród osób o wysokim poziomie moralnym, bezstronnych i uczciwych, posiadających kwalifikacje wymagane w ich Państwach ojczystych do sprawowania najwyższych stanowisk sądowych.

(b) Kandydat na sędziego Trybunału powinien:

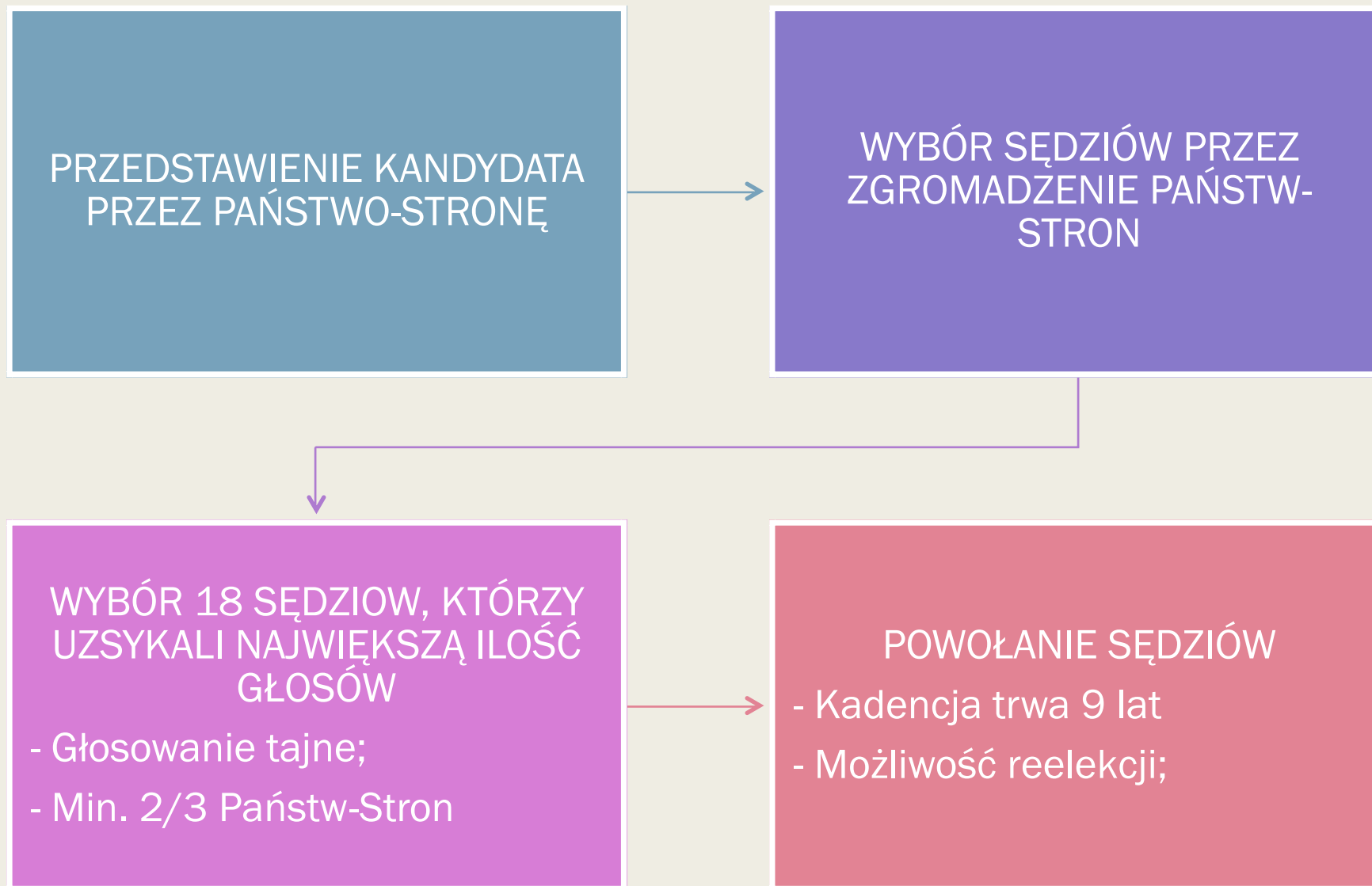
(i) posiadać uznane kompetencje w dziedzinie prawa karnego i procedury karnej oraz

odpowiednie doświadczenie nabyte w wyniku pełnienia funkcji sędziowskiej, prokuratorskiej, adwokackiej lub innej podobnej w postępowaniu karnym; lub

(ii) posiadać uznane kompetencje w odpowiednich dziedzinach prawa międzynarodowego, takich jak międzynarodowe prawo humanitarne i prawa człowieka, oraz rozległą wiedzę prawniczą i związane z nią doświadczenie zawodowe przydatne w orzeczniczej pracy Trybunału.

(c) Kandydat na sędziego Trybunału musi odznaczać się doskonałą znajomością i umiejętnością posługiwania się przynajmniej jednym językiem roboczym Trybunału.

A. POWOŁANIE SĘDZIEGO MTK:

Lubanga Case

The Prosecutor v. Thomas Lubanga Dyilo

ICC-01/04-01/06

[Reparation/Compensation](#)

Thomas Lubanga Dyilo

Former President of the Union des Patriotes Congolais/Forces Patriotiques pour la Libération du Congo (UPC/FPLC). Arrest warrant: 10 February 2006 - Unsealed on 17 March 2006

Charges: Found guilty, on 14 March 2012, of the war crimes of enlisting and conscripting children under the age of 15 years and using them to participate actively in hostilities

Czego dotyczą nakazy wydane przez MTK?

Nakaz wydany w stosunku do Putina dotyczy jego udziału w przymusowych przesiedleniach do Rosji części ludności cywilnej zamieszkującej wschodnią część Ukrainy, okupowaną przez rosyjskie wojska od końca lutego 2022 r. Prezydenta posądza się ponadto o brak należytej kontroli nad podwładnymi, którzy dokonywali przesiedleń, i niezapobieżenie ich działalności mimo posiadanej wiedzy. Rosyjskiej komisarz zarzuca się tylko udział w tej akcji. Czyny wskazane w obu nakazach są poważnymi naruszeniami Konwencji genewskich i jako takie zgodnie z art. 8 Statutu Rzymskiego MTK stanowią zbrodnie wojenne.

MTK uważa zebrane dotąd dowody za wiarygodną podstawę do postawienia przed nim obu osób. Jednocześnie nie oznacza to bezkarności Władimira Putina w związku z [innymi zbrodniami, dokonywanymi np. przez rosyjskie siły zbrojne](#), których jest zwierzchnikiem – przepisy pozwalają Prokuraturze MTK uzupełnić nakazy o kolejne zarzuty. Nadal możliwe będzie też ukaranie go za inne czyny przed specjalnie

■ ORZECZENIA/RAPORTY MTK:

– Wydaje się, że członkowie amerykańskich sił zbrojnych dopuścili się tortur, okrutnego traktowania i naruszenia osobistej godności co najmniej 61 więźniów w okresie od 1 maja 2003 r. do 31 grudnia 2014 roku – poinformowała prokurator MTK Fatou Bensouda w raporcie, który opublikowano wczoraj wieczorem.

W dokumencie ujawniono też, że w okresie od grudnia 2002 roku do marca 2008 roku agenci CIA dopuścili się podobnych przestępstw wobec co najmniej 27 osób przetrzymywanych w Afganistanie.

Prokuratura MTK podkreśliła, że wkrótce podejmie decyzję, czy wystąpi o zgodę na rozpoczęcie pełnego postępowania ws. zbrodni w Afganistanie. Może ono doprowadzić do postawienia zarzutów popełnienia zbrodni wojennych.

Komentując raport MTK, rzeczniczka amerykańskiego Departamentu Stanu Elizabeth Trudeau powiedziała, że nie wierzy, aby postępowanie Trybunału było "uzasadnione i stosowne".

– Stany Zjednoczone są głęboko przywiązane do stosowania się do prawa wojennego i dysponują własnym systemem śledczym, który spełnia z nawiązką międzynarodowe standardy – tłumaczyła. Tymczasem Pentagon podkreśla, że czeka na dalsze szczegóły od MTK.

Mimo że USA nie jest członkiem MTK, to Amerykanie nadal mogą odpowiadać przed Trybunałem – przypomina agencja Associated Press. Aby tak się stało, obywatele USA muszą popełnić przestępstwo na terytorium państwa, które jest członkiem MTK tak jak Afganistan.

Prokuratorzy MTK dodają, że trwają obecnie postępowania dotyczące możliwych przestępstw popełnionych w ośrodkach CIA w Polsce, Rumunii i na Litwie.

Źródło: <https://wiadomosci.onet.pl/swiat/mtk-amerykanie-mogli-popelniaac-zbrodnie-wojenne-w-afganistanie/csjq2e>

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

Art. 19 Traktatu o UE:

1. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej obejmuje:

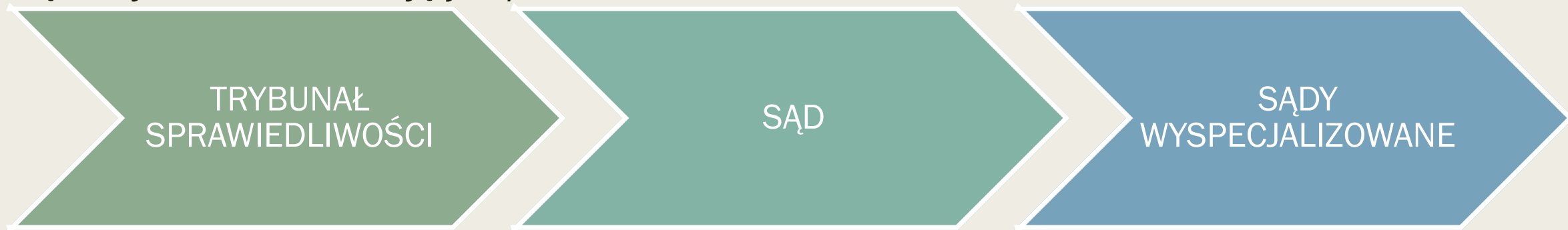
Trybunał Sprawiedliwości,

Sąd i

sądy wyspecjalizowane.

Zapewnia on poszanowanie prawa w wykładni i stosowaniu Traktatów.

Państwa Członkowskie ustanawiają środki zaskarżenia niezbędne do zapewnienia skutecznej ochrony sądowej w dziedzinach objętych prawem Unii.

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

PODSTAWA FUNKCJONOWANIA:

TRAKTAT O UNII EUROPEJSKIEJ,
TRAKTATU O FUNKCJONOWANIU UNII EUROPEJSKIEJ,
EURATOM

SIEDZIBA:

LUKSEMBURG

DATA POWOŁANIA:

1952

SKŁAD:

27 SĘDZIÓW
(tylu, ile jest państw członkowskich Unii Europejskiej)

KADENCJA:

6 lat

■ CEL FUNKCJONOWANIA:

WYKŁADNIA PRAWA	- W sytuacji wątpliwości Sądów krajowych co do stosowania aktów prawnych UE;
EGZEKOWANIE PRAWA	- W sytuacji, gdy kraj członkowski nie stosuje prawa UE; - Wskutek skargi wniesionej przez: a) Komisję Europejską; b) Inny kraj członkowski;
UNIEWAŻNIENIE AKTÓW PRAWNYCH UE	- W sytuacji, gdy akt prawny UE jest sprzeczny z: a) Traktatami UE; b) Prawami podstawowymi;
SKARGI NA INSTYTUCJE UE	- W sytuacji powstania szkody wskutek działania/zaniechania instytucji UE;

Na podstawie: https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/court-justice_pl

■ STRUKTURA WEWNĘTRZNA:

A. PREZES TRYBUNAŁU:

Art. 235 Traktat o funkcjonowaniu UE:

(...)

Sędziowie wybierają spośród siebie na okres trzech lat prezesa Trybunału Sprawiedliwości. Jego mandat jest odnawialny. + wybór wiceprezesa

PREZES	<ul style="list-style-type: none">- kieruje pracami Trybunału- przewodniczy posiedzeniom i naradom Trybunału orzekającego w pełnym składzie lub w składzie wielkiej izby.
WICEPREZES	<ul style="list-style-type: none">- wspiera prezesa w wykonywaniu jego obowiązków, a w razie konieczności zajmuje jego miejsce

B. SKŁADY ORZEKAJĄCE:

Art. 251 Traktatu o funkcjonowaniu UE

Trybunał Sprawiedliwości obraduje w izbach lub w składzie wielkiej izby, na warunkach ustanowionych w tym celu w Statucie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

W przypadkach przewidzianych w Statucie, Trybunał Sprawiedliwości może obradować również w pełnym składzie Trybunału.

IZBA	3 os. – 5 os.	- 10 izb
WIELKA IZBA	15 os.	- Przewodniczy Prezes Trybunału
PEŁEN SKŁAD TRYBUNAŁU	Wszyscy sędziowie	- Najważniejsze decyzje

C. SEKRETARIAT:

Art. 235 Traktat o funkcjonowaniu UE:

(...)

Trybunał Sprawiedliwości mianuje swojego sekretarza i określa jego status.

SEKRETARZ	<ul style="list-style-type: none">- sekretarzem generalnym instytucji;- zarządza jej departamentami pod zwierzchnictwem prezesa Trybunału;- wybierany na 6cio letnią kadencję;
SEKRETARIAT	<ul style="list-style-type: none">- jest odpowiedzialny za prowadzenie akt spraw zawisłych, jak również za prowadzenie rejestru, do którego wpisywane są wszystkie pisma procesowe;- przyjmuje, przechowuje i przekazuje skargi, pisma i inne dokumenty związane z procesem skierowane do Trybunału przez adwokatów lub innych pełnomocników stron;- Jest odpowiedzialny za wszelką korespondencję związaną z przebiegiem postępowania przed Trybunałem.

Źródło: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7030/pl/

■ SĘDZIOWIE ORZEKAJĄCY W TS:

Art. 253 Traktatu o funkcjonowaniu UE:

Sędziowie (...) Trybunału Sprawiedliwości są wybierani spośród osób o niekwestionowanej niezależności i mających kwalifikacje wymagane w ich państwach do zajmowania najwyższych stanowisk sądowych lub są prawnikami o uznanej kompetencji.

Są oni mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich na okres sześciu lat, po konsultacji z komitetem przewidzianym w artykule 255.

■ RZECZNIICY GENERALNI:

Art. 252 Traktatu o funkcjonowaniu UE

Trybunał Sprawiedliwości jest wspomagany przez ośmiu rzeczników generalnych.

Jeżeli Trybunał Sprawiedliwości tego zażąda, Rada, stanowiąc jednomyślnie, może zwiększyć liczbę rzeczników generalnych.

Zadaniem rzecznika generalnego jest:

- publiczne przedstawianie, przy zachowaniu całkowitej bezstronności i niezależności, uzasadnionych opinii w sprawach, które zgodnie ze Statutem Trybunału Sprawiedliwości, wymagają jego zaangażowania.

PIERWSZY RZECZNIK GENERALNY

- PRZYDZIELANIE SPRAW RZECZNIKOM;
- WYBIERANY NA ROCZNĄ KADENCJĘ;

KOLEGIUM RZECZNIKÓW

- ORGAN KOLEGIALNY ZRZESZAJĄCY WSZYSTKICH RZECZNIKÓW

📅 12 października 2022, 15:37

☆ Dodaj do ulubionych

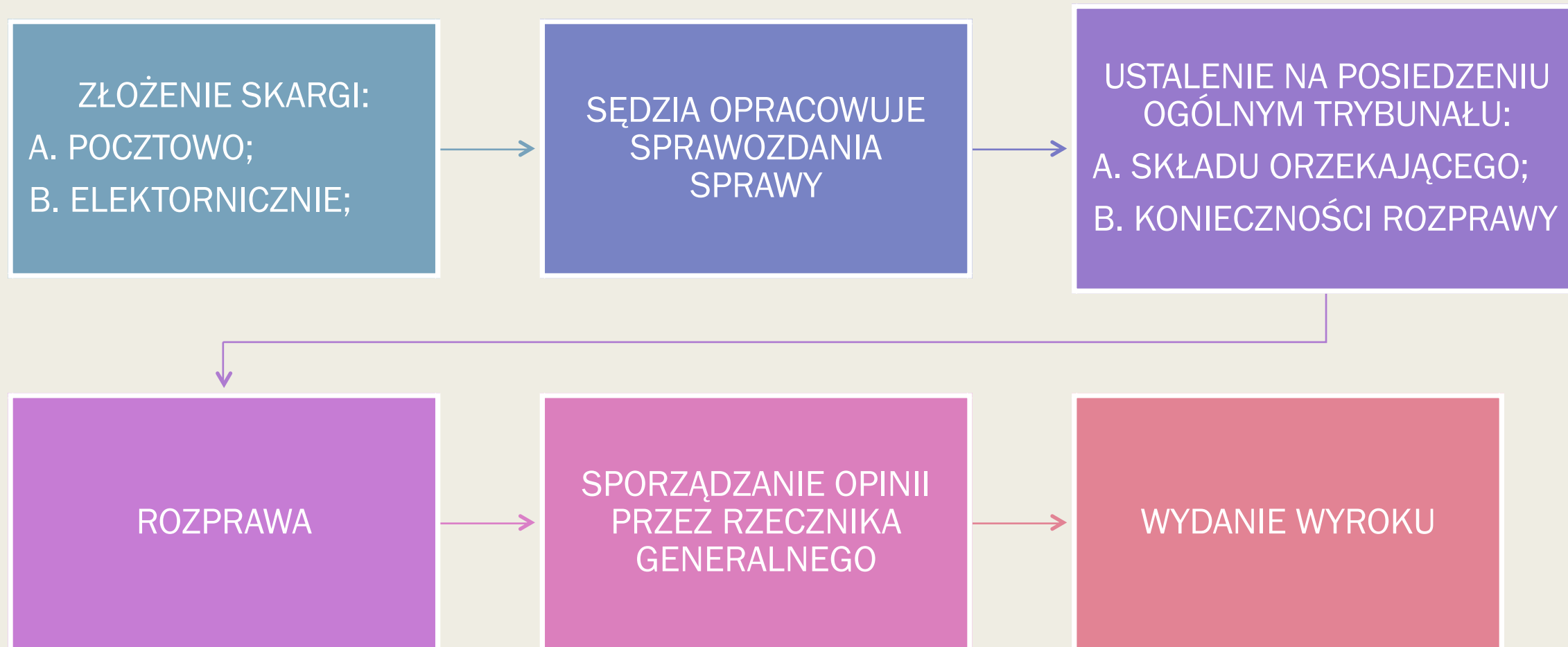
🔔 Obserwuj kategorię: Prawo

TSUE 12 października - frankowicze / Shutterstock

TSUE 12 października - frankowicze. Rozprawa dotycząca możliwości dochodzenia przez banki wynagrodzenia za korzystanie z kapitału została zamknięta. Przed wyrokiem TSUE poznać ma opinię rzecznika generalnego, która przedstawiona ma być 16 lutego 2023 roku. Wyrok TSUE w tej sprawie zapaść można za rok.

■ POSTĘPOWANIE ZE SKARGI:

■ Przykładowe orzeczenie TS:

W czwartek 10 października 2019 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wydał ważne orzeczenie w sprawie odstrzału wilków. I choć powstało ono w odpowiedzi na sprawę, która toczy się w Finlandii, to jest rozstrzygające dla wszystkich krajów Unii – również Polski.

„W [...] orzeczeniu Trybunał Sprawiedliwości UE przypomniał Państwom Członkowskim o obowiązku przestrzegania rygorystycznych zasad ochrony kluczowych europejskich gatunków” – napisała fundacja ClientEarth Prawnicy dla Ziemi, która pierwsza poinformowała sprawie.

„Najważniejszy unijny sąd podkreślił, że odstępstwa od ochrony wilków i innych gatunków chronionych prawem unijnym dopuszczalne są jedynie w rzadkich, precyzyjnie określonych sytuacjach”.

Źródło: <https://oko.press/trybunal-broni-wilkow/>

SĄD

PODSTAWA FUNKCJONOWANIA:

JEDNOLITY AKT EUROPEJSKI

SIEDZIBA:

LUKSEMBURG

DATA POWOŁANIA:

1989

SKŁAD:

27 SĘDZIÓW x 2
(tylu, ile jest państw członkowskich Unii Europejskiej)

■ **ZADANIA:**

ROZPOZNAWANIE SKARG W I INSTANCJI	<ul style="list-style-type: none">- Legalność aktów UE;- Skarga o stwierdzenie naruszenia Traktatów;- Rozstrzyganie sporów między Unią a jej pracownikami
ROZPOZNAWANIE SKARG WNIESIONYCH PRZECIWKO SĄDOM WYSPECJALIZOWANYCH	
ROZPOZNAWANIE PYTAŃ PREJUDYCJALNYCH	<ul style="list-style-type: none">- Pytania w kwestii wykładni i stosowania Traktatów;

■ SĘDZIOWE SĄDU:

Art. 254 Traktatu o funkcjonowaniu UE

Członkowie Sądu są wybierani spośród osób o niekwestionowanej niezależności i mogących zajmować wysokie stanowiska sądowe. Są oni mianowani za wspólnym porozumieniem przez rządy Państw Członkowskich na okres sześciu lat, po konsultacji z komitetem przewidzianym w artykule 255.

Co trzy lata następuje częściowa wymiana składu. Ustępujący członkowie mogą być mianowani ponownie.

■ POZOSTAŁE REGULACJE:

Art. 254 Traktatu o funkcjonowaniu UE

(...)

Z zastrzeżeniem odmiennych postanowień Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, postanowienia Traktatów dotyczące Trybunału Sprawiedliwości stosują się do Sądu.

■ PRZYDATNE LINKI:

- > TEKST KONWENCJI O OCHRONIE PRAW CZŁOWIEKA I PODSTAWOWYCH WOLNOŚCI:

https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_POL.pdf

- > INFORMACJE O SKARDZE DO EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU PRAW CZŁOWIEKA

<https://www.poznan.so.gov.pl/skarga-do-europejskiego-trybunalu-praw-czlowieka-w-strasburgu,m,mg,3,82,312>

- > TEKST RZYMSKIEGO STATUTU MTK:

http://www.grocjusz.edu.pl/Materials/_archiwum/archiwum2015/pd_sem_20151105C.pdf

- > TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UE + SĄD

<http://www.europarl.europa.eu/factsheets/pl/sheet/26/trybunal-sprawiedliwosci-unii-europejskiej>

- > STRONA TRYBUNAŁU SPRAWIEDLIWOŚCI UE:

https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo1_6308/fr/